

A világ kihívása - 9 milliárd ember élelmezése

[Marion Guillou](#), az [INRA](#) elnök-főigazgatója és [Gérard Matheron](#), a [CIRAD](#) elnöke közös könyveként jelent meg angolul és franciául a „[The World's Challenge, Feedin 9 Billions People](#)” (A világ kihívása – 9 milliárd ember élelmezése) című mű. A könyvbemutató sajtótájékoztatóra február 20-án Párizsban, a nemzetközi sajtóközpontban ([CAPE](#)) került sor Marion Guillou részvételével.

A szerzők szerint a kihívás hatalmas, de nem lehetetlen a neki való megfelelés, de csak akkor, ha minden korábbinál hatékonyabban törekszünk a szegénység fölszámolására és ennek érdekében befektetünk a mezőgazdasági termelésbe. Ezen túlmenően nagyon nagy jelentősége van az innovációnak, ez teszi lehetővé a terméshozamok növelését és a betakarítás utáni veszteségek csökkentését – ez utóbbi leginkább pontosan azt a vidéki népességet érinti hátrányosan, aki a termelést magát végzi. A kutatók munkája viszont csak akkor lehet sikeres, ha megfelelő, az élelmezés-biztonságot erősíteni hivatott politikai akarat áll mögötte. Csak ezen keresztül lehet éhínségek idején mozgósítani a sürgősségi tartalékokat, küzdeni az élelmiszerek extrém áringadozása ellen – a szélsőségesen magas árak elsősorban a fogyasztókat, míg a túl alacsonyak a termelőket sújtják elsősorban. Marion Guillou szerint a 2008-as éhséglázadásokban nagyon nagy szerepet játszott az, hogy az elsődleges termelő országok közül többen exporttilalmat léptettek életbe, ami szinte azonnali és extrém árnövekedést váltott ki a piacon, tovább súlyosítva a kórosan alultáplált rétegek helyzetét. Ezért tartotta nagyon fontosnak azt, hogy a G20-tárgyalások során ez a kérdés napirenden volt és sikerült egy olyan megoldást körvonalazni, ami humanitárius szükséghelyzetben nyitva tartja az export lehetőségét, elkerülendő a szituáció további súlyosbodását. Megítélése szerint a (francia elnökség alatti) G20 sikerrel mozdította elő a nagy nemzetközi szervezetek (pl. FAO, Világbank) bevonását a globális problémák megoldását kezelendő nemzetközi együttműködések kidolgozásába és elindításába. A francia G20-elnökséghez kötődik az IRIWI búzanemesítési és –termesztési program is, amiben az INRA vezető szerepet tölt be. Hangsúlyozta, az olyan nemzetközi intézetek, mint pl. a [CIMMYT](#) és az [ICARDA](#) részvételével folyó program minden kutatóintézet számára nyitott, ahhoz minden érdeklődő kutatóintézet csatlakozhat.

A „többet termelni” elvét fokozatosan föl kell váltani a „jobban termelni” gyakorlatának, mivel a természeti erőforrások végeessége arra kényszeríti a gazdálkodókat, hogy a termelékenységüket összekapcsolják a környezetvédelmi szempontokkal. E ponton is megkerülhetetlen az innováció szerepe, mivel lehetővé teszi a kisebb input-igényű kultúrák elterjesztését, a gazdasági és környezetvédelmi szempontból egyaránt fenntartható, életképes termelési módok fejlesztését. Szintén az innovatív eljárásokról lehet remélni azt (vagy legalábbis részben), hogy a jelenleg 30%-osra tehető betakarítás után, a raktározáshoz, a földolgozáshoz, a kereskedelemhez és a fogyasztáshoz kapcsolható veszteségek csökkentését. A termelés hatékonyságát segíti az egységnyi végtermék előállításához szükséges energia és egyéb erőforrás csökkentése is, ami a szerzők megközelítése szerint az egyik legfontosabb kérdés, legyen szó fosszilis energiahordozókról vagy tápanyagokról. A biotechnológia Marion Guillou szerint sokkal tágabb fogalom annál, mintsem hogy egyenlőségjelet tegyünk ez és a GMO-k közé. Megítélése szerint nem lehet a GMO-kat általánosan kezelni, arra van szükség, hogy minden egyes GMO-szervezetet egyenként vizsgáljunk meg és így szülessen döntés. A GMO-k európai elutasítottága ellenére szükségesnek tartja, hogy a velük kapcsolatos kutatás ne szakadjon meg, mert ez összefügg az egyes országok versenyképességével is – úgy véli, hogy egyáltalán nincs kizárva olyan, pl. az afrikai gabonarozsda-járványhoz hasonló szükséghelyzet bekövetkezése Európában sem, ami

szinte azonnali válaszlépést igényel, ám erre csak a genetikai kutatások folyamatosságának biztosítása és a GMO-k lehetőségének megtartása mellett van lehetőség.

A szerzők szerint a jövő biztosítása érdekében elengedhetetlen a túlfogyasztás (és ennek következtében az elhízás) elleni küzdelem, ennek egyik eszköze a kiegyensúlyozott táplálkozási szokásokra való ösztönzés. A túlsúlyosság a fejlett és föltörekvő országokra egyaránt jellemző, de nem ismeretlen a fejlődő országokban sem – leginkább itt találkozhatunk azzal a jelenséggel, hogy az elhízással párhuzamosan a másik szélsőség, az alultápláltság is jelentős rétegeket érint. Marion Guillou szerint éppen ezért van szükség arra, hogy a jövő élelmezési kihívásait ne csak a szigorúan vett mezőgazdasági termelés szemszögéből, hanem tágabb értelemben, az élelmezéssel együttesen kezeljük. A tudomány föladata pedig szerinte az, hogy a tudományos eredményekre alapozva olyan javaslatokat tegyen a politikai döntéshozóknak, amikkel a probléma érdemben kezelhető. Marion Guillou szerint a lehetséges megoldásoknak olyan részletekre is ki kell terjedniük, mint a gyerekek, sőt a várandós anyák élelmezése, hiszen ez utóbbiak alultápláltsága egyenes következményekkel jár a magzatra, és a születendő gyerek későbbi életére is nagyon komoly kihatással van.

A világban található egyenlőtlenségekre utalva (egymilliárd alultáplált, 2-3 milliárd túltáplált ember) kifejtette, önmagában nem oldja meg a problémát az, ha a túltápláltak kevesebbet fogyasztanak, mivel ez nem jelenti azt, hogy az ilyen formában jelentkező fölösleg automatikusan a hiányt szenvedőkhöz kerül. Ezzel együtt fontos, hogy a túlfogyasztókat kiegyensúlyozottabb táplálkozásra ösztönözzük, de a prioritás egyértelműen a fejlődő országok mezőgazdasági termelésébe (ideértve a raktározási és földolgozási infrastruktúrát) történő befektetés jelenti. A világ mezőgazdasági termelésének kiegyensúlyozottságát és a szélsőséges piaci helyzetek elkerülése (tompítása) érdekében elengedhetetlen a raktárkészletekkel és a várható terméshozamokkal kapcsolatos információk összegyűjtése és közzététele, amit a francia G20-elnökség kezdeményezésére sikerült az AMIS rendszerrel megvalósítani – a működtetés a FAO égisze alatt történik. Tudomásul kell venni azt is, hogy a globalizáció következtében gyakorlatilag követhetlenné vált kereskedelem (és személyforgalom) miatt hatalmasra nőtt a járványok kockázata is, így a növény- és állategészségügyi helyzet ellenőrzése minden korábbinál fontosabb, ideértve természetesen a kereskedelemben kerülő tételek ellenőrzését is.

A globalizálódás következményeként egyre kevésbé kezelhetők az egyes problémák elszigetelten, a szerzők szerint ezért fölértékelődött az intézmények közötti (nemzetközi) együttműködés szerepe minden területen, legyen szó tudományról vagy politikáról. Marion Guillou kiemelte a CGIAR [Konzorcium](#) szerepét ezen a téren, aminek fönntartható mezőgazdasággal és klímaváltozással foglalkozó, [Sir John Rex Beddington](#) (a [brit miniszterelnöki kabinet tudománypolitikai főtanácsadója](#)) által elnökölt bizottsága a globális politikai szereplőkhöz is eljuttatott ajánlásokat fogalmazott meg. (a [CGIAR](#)-ral kapcsolatos nemzetközi megállapodást 2011. szeptemberében hazánk Franciaországgal együtt elsőként írta alá.) Marion Guillou szerint nagyon komoly probléma, hogy a természeti erőforrások között a termőföld messze nem kapja meg a szükséges figyelmet, noha ez jelenti a termelés elsődleges föltételét (korlátját). A két legnagyobb kockázati tényező vele kapcsolatosan az urbanizáció, ami a rendelkezésre álló terület nagyságát csökkenti, valamint a szerkezeti degradáció, ami a potenciálisan elérhető hozamokat csökkenti, extrém esetben pedig (pl. elsősodás) a termelést magát is ellehetetleníti. Nem lehet természetesen megkerülni a víz és a biodiverzitás fontosságát sem, de ez utóbbiak sokkal inkább a figyelem középpontjában vannak, mint a termőföld.

Marion Guillou nagyon nagy fontosságot tulajdonít annak, hogy a mű az INRA és a CIRAD együttműködésének köszönhetően jött létre, mivel a mezőgazdasági alap kutatásokban az INRA hatalmas tapasztalatokkal és megkerülhetetlen tudományos háttérrel bír, míg a CIRAD tevékenységéből kifolyólag a fejlődő országokra vonatkozóan rendelkezik másokkal összehasonlítva utolérhetetlen tapasztalati tőkével és adatbázissal.

A könyv angol és/vagy francia nyelven megrendelhető a [Quae](http://www.quae.com) kiadó honlapján az alábbi oldalon, az angol nyelvű változat pedig kedvezményes áron le is tölthető pdf formátumban: <http://www.quae.com/fr/r1409-the-world-s-challenge.html>

Kérdés vagy probléma esetén a kontakt személy Jeremy Zuber, az INRA sajtóattaséja, elérhetősége: jeremy.zuber@paris.inra.fr.

Somogyi Norbert mezőgazdasági és Tét-attasé